

21.10.2025

LUONNOS

Metsälain (1093/1996) muuttaminen
Taustamuistio sääntelyvaihtoehdoista

Taimikon perustamisilmoitus / taimettumisilmoitus / metsän uudistamisilmoitus

Työryhmän asettamispäätöksen mukaan:

Työryhmän tehtävä: Valmistella tarvittavat muutokset metsälakiin ja valtioneuvoston asetukseen, jotta muodostuu lakisääteinen velvollisuus tehdä metsänuudistamistoimien toteuduttua taimikon perustamisilmoitus sekä taimettumisilmoitus eri-ikäisenä kasvatettavan metsän hakkuun jälkeen.

Tausta: Metsälaissa veloitetaan uudistamaan metsät uudistushakkuun jälkeen.

Metsänuudistamistyöt toteutetaan pääosin viipymättä, mutta Luonnonvarakeskuksen mukaan 30 prosentilla uudistusaloista uudistamistoimenpiteet ovat vielä tekemättä kaksi vuotta päätehakkuun jälkeen. Metsät tulisi niin kannattavuus- kuin ilmastosyistä uudistaa laadukkaasti ja viipymättä. Taimikon perustamisilmoituksen edellyttäminen metsälaissa ja metsänviljelyaineiston alkuperätietojen sisällyttäminen ilmoitukseen edistäisi osaltaan metsien nopeaa uudistamista ja sen seuranta. Perustamisilmoituksen rinnalle voisi olla tarkoituksenmukaista sisällyttää myös eri-ikäisenä kasvatettavan metsän kohteilta tehtävä uudistumis- tai taimettumisilmoitus, jolla todennettaisiin metsän riittävä taimettuminen hakkuun jälkeen.

SÄÄNTELYVAIHTOEHTOJA JA ARVIOITAVIA ASIOITA:

1) Vuoden 1999 taimikon perustamisilmoituksen mukainen sääntely

- = Taimikon perustamisilmoitus metsäkeskukselle + ilmoituksen maksuttomuus
- = Ilmoituksessa annettavat tiedot lueteltu MMM-asetuksessa
- Nyt on perusteltua arvioida myös muita elementtejä ilmoitukseen liittyen

2) Ns. taimettumisilmoitus

- = eri-ikäisrakenteisena kasvatettavan metsän kohteilta tehtävä uudistamisilmoitus
- Jotta mukaan ilmoitusmenettelyyn saataisiin myös eri-ikäisrakenteisena kasvatettavan metsän hakkuukohteet, uudistushakkuun jälkeen tehtävä taimikon perustamisilmoitus ei riittäisi vaan olisi säädettävä myös velvollisuudesta ilmoittaa se, että käsittelyalueella on edellytykset uudistumiselle ja tarkoituksenmukaiset toimet taimettumisen varmistamiseksi on toteutettu.
- Jos säädettäisiin eri-ikäisrakenteisena kasvatettavan metsän kohteisiin liittyvä ilmoitusvelvollisuus niin se käytännössä edellyttäisi sääntelyä myös uudistamisvelvoitteeseen liittyen (muissa metsälain pykälissä).

- Ilmoitusvelvollisuutta voi tarkastella kolmen eri tilanteen yhteydessä:
 - 1) uudistushakkuuseen liittyvä uudistaminen viljelemällä (ML 2 a §:n 2 kohta, 5 a §, 8 §, 9 §)
→ kuten vuoden 1999 ”taimikon perustamisilmoitus”
 - 2) uudistushakkuuseen liittyvä uudistaminen luontaisella uudistamisella (ML 2 a §:n 2 kohta, 5 a §, 8 §, 9 §)
→ kuten vuoden 1999 ”taimikon perustamisilmoitus”
 - 3) kasvatushakkuuseen liittyvä tilanne, jossa puunkorjuu tehdään alueelle jäävän puuston kasvattamisen edistämisen ohella myös uuden taimiaineksen syntymistä edistävällä tavalla (ML 2 a §:n 3 kohta)
→ eli eri-ikäisrakenteisena metsänä kasvatettavat kohteet (ns. jatkuva kasvatusta)
- Mikäli eri-ikäisrakenteisena kasvatettavan metsän kohteet tulevat ilmoitusvelvollisuuden piiriin, lienee tarpeen säätää myös siihen liittyvästä **uudistumisvelvoitteesta/taimettumisesta** esim. täydentämällä metsälain 5 ja 8 §:ää seuraavasti:

5 § Kasvatushakkuu ja siihen liittyvä uudistamisvelvoite

2 mom.

Kasvatushakkuusta aiheutuu metsän uudistamisvelvoite, jos jäljelle jäävän puuston määrä ja laatu eivät ole riittävät puuston kasvattamiseksi edelleen.

*Uudistamisvelvoite täyttyy, kun alueelle on saatu taimikko 8 §:n mukaisesti. **Kun kasvatushakkuu tehdään eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatushakkuuna, käsittelyalueella on huolehdittava metsänuudistumisen edellytyksistä.***

8 § Uudistamisvelvoitteen täyttäminen

2 mom.

Uudistaminen voidaan toteuttaa viljelemällä tai luontaisella uudistamisella.

Uudistamisen yhteydessä on tarvittaessa raivattava taimikon kasvua haittaavat puut ja pensaat, torjuttava heinittyminen, käsiteltävä maanpinta ja järjesteltävä vesitalous.

Lisäksi edellä mainittujen perustamistoimenpiteiden jälkeen on tarvittaessa huolehdittava taimikon täydennysistutuksesta tai -kylvöstä ja muusta jälkihoidosta.

*Luontaista uudistamista käytettäessä käsittelyalueella on oltava edellytykset taimien syntymiselle. **Myös eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatushakkuun yhteydessä käsittelyalueella on huolehdittava siitä, että käsittelyalueella on edellytykset taimien syntymiselle (metsän uudistumiseksi).***

- Mikäli laissa käytettäisiin termiä ”eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatushakkuu”, tulisi se sisällyttää **määritelmiin**. Se yksinkertaistaisi pykälien muotoilua ja parantaisi luettavuutta. Muussa tapauksessa tulisi pykälissä käyttää pidempää muotoilua ja viitata säännöksissä esim. 2 a §:n 3 kohtaan (”puunkorjuu, jossa alueelle jäljelle jäävän puuston kasvattamisen edistämisen ohella edistetään myös uuden taimiaineksen syntymistä”). Lain 2 a §:ään voisi tarvittaessa lisätä uuden määritelmän esimerkiksi seuraavasti:

2 a § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) Eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatushakkuulla puunkorjuuta, joka tehdään alueelle jäljelle jäävän puuston kasvattamisen edistämisen ohella myös uuden taimiaineksen syntymistä edistävällä tavalla.

- **Ilmoituksesta** olisi tarkoituksenmukaista säätää omassa pykälässään esim. uudessa 14 a §:ssä:

14 a § Metsän uudistamisilmoitus (uusi pykälä)

1 mom.

Maanomistajan tai sen, jolla on 9 §:n mukainen vastuu metsän uudistamisvelvoitteesta, on tehtävä metsäkeskukselle metsän uudistamisilmoitus [kun metsänuudistamisen toimenpiteet on 8 §:n mukaisesti tehty].

2 mom.

VAIHTOEHTO A

Ilmoitus on tehtävä sen jälkeen, kun 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut uudistamiseen liittyvät perustamistoimenpiteet on tehty, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua puunkorjuun päättymisestä. Ilmoitus on tehtävä viljelemällä toteutetusta uudistamisesta, luontaisesta uudistamisesta sekä eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatushakkuuseen liittyvästä uudistumisesta/uudistamisesta.

VAIHTOEHTO B

***Viljelemällä** toteutettua uudistamista ja **luontaista uudistamista** koskeva ilmoitus on toimitettava sen jälkeen, kun 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut uudistamiseen liittyvät perustamistoimenpiteet on tehty, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua puunkorjuun päättymisestä. **Eri-ikäisrakenteisen metsän** kasvatushakkuun osalta ilmoitus on toimitettava viimeistään kolmen vuoden kuluttua puunkorjuun päättymisestä.*

3 mom.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset metsän uudistamisilmoituksessa toimitettavista tiedoista.

3) Sanktiointi

- Metsänkäyttöilmoituksen laiminlyönti on sanktioitu metsälain 18 §:ssä metsärikkomuksena. Voidaanko arvioida, että uudistamisilmoituksen laiminlyönti olisi johdonmukaista sanktioida samalla tavalla?
- Jos sanktiointi toteutettaisiin samalla tavalla kuin metsänkäyttöilmoituksessa, 18 §:n 2 momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta:

18 § Metsärikos ja metsärikkomus

2 mom.

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

6) laiminlyö 14 a §:ssä säädetyn velvollisuuden metsän uudistamisilmoituksen tekemisestä

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, metsärikkomuksesta sakkoon.

4) Maksuttomuus

- Jos metsän uudistamisilmoitus olisi maksuton, tulisi siitä säätää metsälain 23 a §:ssä.
- Esim. seuraavasti:

23 a § Eräiden suoritteiden maksuttomuus

Poiketen siitä, mitä Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 26 §:ssä säädetään, metsänkäyttöilmoitus, metsän uudistamisilmoitus ja ennakkotieto tämän lain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettusta erityisen tärkeästä elinympäristöstä ovat maksuttomia.

5) Metsänviljelyaineiston alkuperätiedot osaksi ilmoitusta

- On tarpeen arvioida metsänviljelyaineiston alkuperätietojen ilmoittamista uudistamista koskevan ilmoituksen yhteydessä. Käytännössä se tarkoittaisi viljellen uudistettaessa käytetyn metsänviljelyaineiston kantatodistuksen koodia (tai koodit, jos samalla kuviolla on käytetty useampaa alkuperää tai puulajia).
- Koodin avulla Ruokaviraston perusaineistorekisteristä saataisiin aineiston alkuperätiedot, joiden avulla puolestaan pystyttäisiin valvomaan sitä, onko kyseisellä kuviolla käytetty aineistoa, joka soveltuu alkuperältään kyseiselle kasvupaikalle. Siemenviljelyksillä

tuotetulle jalostetulle siemenelle on annettu käyttöalue, joka löytyy kullekin viljelykselle tehdystä [käyttöaluekartasta](#). Metsikkösiemenen ollessa kyseessä voitaisiin soveltaa siirtosuosituksia, jotka löytyvät metsänhoidon suosituksista.

- Jos metsänomistaja on itse kerännyt kävyt ja karistanut siemenet, voisi olla perusteltua, että ilmoituksella annettaisiin [lähtöisyysalue](#) ja kunta, mistä aineisto on kerätty (tai mahdollisesti sanallinen selvitys).

6) MMM-asetuksessa säädettävä ilmoituksen sisältö

- Säädetäänkö oma erillinen MMM:n asetus metsän uudistamisilmoituksesta vai yhdistetäänkö metsänkäyttöilmoitusta koskevaan MMM:n asetukseen (eli annettaisiin uusi asetus, jossa olisi molemmat ilmoitukset mukana)?
- Millaisia päivitystarpeita on taimikon perustamisilmoituksen sisältöön verrattuna vuonna 2011 voimaan tulleeseen MMM:n asetukseen? (ilmoituksen sisältö on kuvattu alla liitteessä)
- Asetuksenantovaltuus lisättäisiin metsälakiin, esim. 14 a §:n 3 momenttiin.

LIITE

Metsälaissa (1093/1996) vuosina 1999–2013:

14 a § [\[kumottu\]](#)

Taimikon perustamisilmoitus

Kun 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut taimikon perustamista koskevat toimenpiteet on saatettu loppuun, niistä on viivytyksettä tehtävä metsäkeskukselle ilmoitus (taimikon perustamisilmoitus).

Velvollisuus tehdä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus kuuluu sille, joka 9 §:n mukaan vastaa uuden puuston aikaansaamisesta.

Taimikon perustamisilmoituksesta säädetään tarvittaessa tarkemmin asetuksella.

MMM:n asetus metsänkäyttö- ja taimikon perustamisilmoituksesta (1308/2010) [\[kumottu\]](#)

2 §

Taimikon perustamisilmoitus

Metsälain 14 a §:n 1 momentissa tarkoitettussa taimikon perustamisilmoituksessa on annettava seuraavat tiedot:

- 1) maanomistajan, hallintaoikeuden tai muun erityisen oikeuden haltijan nimi sekä heidän yhteystietonsa;
- 2) kiinteistön nimi ja rekisterinumero tai kiinteistötunnus sekä kiinteistön sijaintikunta ja -kylä;
- 3) toimenpidealueen sijainti riittävällä tarkkuudella kartalla tai koordinaatteina ilmaistuna sekä pinta-alat metsiköittäin;
- 4) jokaisen kuvion osalta toimenpidealueen pinta-ala sekä onko uudistamistapa ollut luontainen uudistaminen, kylvö vai istutus, uudistamisen puulaji sekä toteutettu maanpinnan käsittelymenetelmä;
- 5) taimikon perustamisilmoituksen laatijan nimi ja yhteystiedot.

Siltä osin kuin 1 momentissa edellytetyt toteutuneen toimenpiteen tiedot ilmenevät metsäkeskukseen tehdystä metsänkäyttöilmoituksesta, taimikon perustamisilmoituksessa voidaan viitata tehtyyn metsänkäyttöilmoitukseen.